

การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

A Study of Digital Leadership for School Administrator of Nakhon Ratchasima Provincial

Administrative Organization

ธนากร ประพทธิพงษ์¹ ดร.วินัย ทองภูบาล² รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุดา ภูมิพันธุ์³

Thanakorn Praphruttipong¹ Dr.Winai Thongpuban² Assoc. Prof. Dr.Petsuda Phumiphon³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 33 คน และหัวหน้าฝ่ายของโรงเรียน จำนวน 132 คน รวมทั้งหมด 165 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาด้วยวิธี Face validity และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.991 วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นโดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่า PNI_{modified}

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.62) และสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.68)
2. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง 0.36–0.39 โดยพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม และการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีค่า PNI_{modified} สูงที่สุด (PNI_{modified} = 0.39) รองลงมาคือ การสื่อสาร (PNI_{modified} = 0.37) การประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ และการโอกาส (PNI_{modified} = 0.36) ตามลำดับ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to explore problems and needs of the Digital Leadership for School Administrators of Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization (the Digital Leadership for School Administrators of Korat PAO), and 2) to study the needs assessment of the Digital Leadership for School

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา ความต้องการจำเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

¹ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

²Lecturer of Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

³ข้าราชการบำนาญ

³Pensioner

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ธนากร ประพทธิพงษ์, Khunwinainote@gmail.com

รับเมื่อ 2 พฤษภาคม 2565 แก้ไข 12 กรกฎาคม 2565 ตอรับ 15 กรกฎาคม 2565

Administrators of Korat PAO. The sample group was 33 school Administrators and 132 heads of departments, 165 people in total. The tool was a 5-level Likert's Scale. The tool quality was assessed by 5 experts to verify content validity by face validity method. Reliability by finding the alpha coefficient of the whole questionnaire according to Cronbach's method was 0.991. The statistics used were frequency, mean, standard deviation, Priority Index Value of Essential Needs (PNI_{modified}) Step.

The findings were as follows:

1. the overall of problems of the Digital Leadership for School Administrator of Korat PAO was at the moderate level ($\bar{X} = 3.26$, S.D.= 0.62), the overall of needs of the Digital Leadership for School Administrators of Korat PAO was at the high level ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.68).
2. the PNI modified values of needs assessment of the Digital Leadership for School-Administrators of Korat PAO were between 0.36–0.39: the highest PNI values were Learning Spaces and Development, and Personal Learning and Growth (PNI_{modified} = 0.39); then Communication (PNI_{modified} = 0.37); and Public Relations, Branding, and Discovering Opportunity (PNI_{modified} = 0.36) respectively.

Keyword: Digital Leadership, School Administrator, Needs Assessment, Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization

ภูมิหลัง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด ตามพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 3) พ.ศ. 2546 ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น โดยมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในจังหวัดตามความพร้อมของจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และยุทธศาสตร์ที่ 3 ในด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่มุ่งหวังให้ได้รับการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และมีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตลอดจนการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลงในยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่มุ่งขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ชูวงศ์ ฉายาบุตร, 2539, หน้า 45)

การมุ่งหวังให้การบริการด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและสภาพพื้นที่ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการ และด้านความเท่าเทียมของยุทธศาสตร์ที่ 5 ที่ส่งเสริมการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ซึ่งมุ่งหวังให้คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกรอบตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการด้านความเท่าเทียมและด้านประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร ได้อย่างคุ้มค่าไม่เกิดการสูญเปล่าและมีความคล่องตัว และตอบสนองการดำเนินการมุ่งสู่ Smart Thailand ยกระดับเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ให้กับประชาชน โดยตั้งเป้าหมายว่าในปี 2560 – 2564 จะเป็นปีที่บรรลุเป้าหมายในการรักษาความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานในด้านแรงงานที่เกี่ยวข้องกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) (วรภรณ์ แป้นแจ้น, 2559, หน้า 8)

การจัดการศึกษาในรูปแบบที่ผ่านมาอาจจะไม่เหมาะสมกับการสร้างพลเมืองในยุคดิจิทัลที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ความท้าทายที่ควรตระหนักคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้มากน้อยเพียงใด และจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปอย่างไร (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560, หน้า 9) และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำดิจิทัลซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างความคิด พฤติกรรมและทักษะความสามารถเปลี่ยนแปลงเสริมสร้างวัฒนธรรมของสถานศึกษาผ่านการใช้เทคโนโลยีเชิงกลยุทธ์มาพัฒนาและใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัล และเป็นรูปแบบที่พัฒนาบุคลากรในองค์กรให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานและการเชื่อมโยงเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Herold & Fedor, 2018, p. 5) ผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งของสังคมโลก จำเป็นต้องปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงด้วยความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำให้เป็นผู้มีอาชีพในการบริหารและยกระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานในปัจจุบัน (Wills, 1993, p. 3) นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและต่อยอดองค์ความรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นต้นแบบที่ดี หรือมีภาวะผู้นำด้านดิจิทัลทั้งในเรื่องความคิด ต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสามารถออกแบบสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนดิจิทัล (Future Design) สามารถปรับโครงสร้างองค์กรและวิธีการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ปรับปรุงรูปแบบการบริหารบุคคลให้มีความรู้ ทักษะความสามารถด้านดิจิทัลส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อพัฒนาการจัดการการศึกษาให้กับผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสถานศึกษาดิจิทัลต่อไป

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ได้รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนสูงสุด

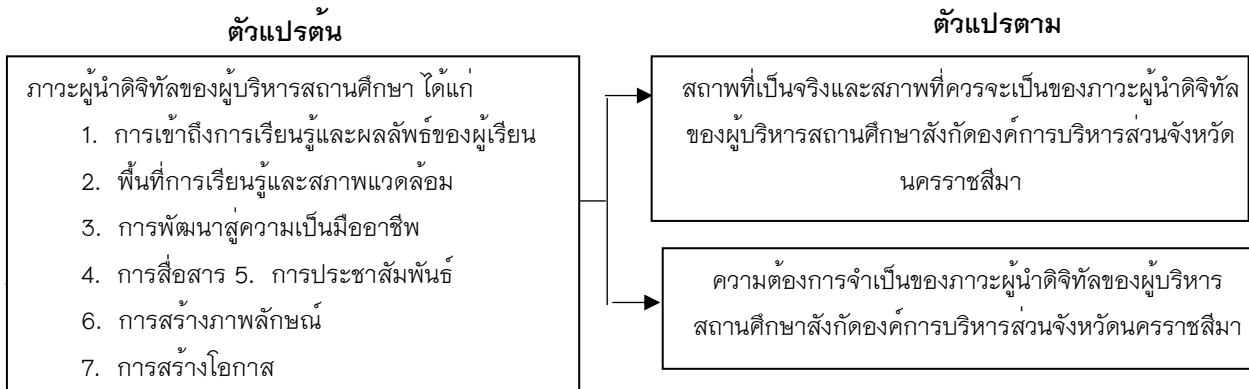
คำถามการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับใด
2. ลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 58 คน และหัวหน้าฝ่ายของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 232 คน รวมทั้งหมด 290 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 33 คน และหัวหน้าฝ่ายของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 132 คน รวมทั้งหมด 165 คน

ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (สมบุรณ์ ดันยะ, 2545, หน้า 125) และทำการกระจายจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษาโดยการเทียบสัดส่วน แล้วเลือกผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ลำดับ	ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้าฝ่าย	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้าฝ่าย
1	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	6	24	3	12
2	ขนาดกลาง	9	36	5	20
3	ขนาดเล็ก	43	172	25	100
	รวม	58	232	33	132
	รวมทั้งสิ้น	290		165	

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert rating scale

หาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ด้วยวิธี Face validity นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ไขแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับตามวิธีการของ Cronbach (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541, หน้า 227 – 229) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ 0.991 และ 0.985 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปมอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามและขอรับกลับคืนด้วยตนเองจำนวนทั้งสิ้น 165 ฉบับ ได้รับกลับคืน 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจากค่า PNI (Priority Needs Index) (สุวิมล วงษ์วานิช, 2562, หน้า 29)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคล ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกสถานภาพตามตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

สถานภาพ	ความถี่ (n =165)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	33	20
1.2 หัวหน้าฝ่าย	132	80
รวมทั้งสิ้น	165	100.00
2. ขนาดโรงเรียน		
2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	17	10
2.2 โรงเรียนขนาดกลาง	26	16
2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ	122	74
รวมทั้งสิ้น	165	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	ความถี่ (n =165)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	35	21
3.2 5 ปีขึ้นไป	130	79
รวม	165	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายงานบริหาร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 165 คน จำแนกเป็น ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ขนาดโรงเรียนที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 122 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 26 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16 และลำดับสุดท้ายคือโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10 โดยประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายงานบริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21 และ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 79

2. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

ภาพรวม	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. การเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน	3.30	0.63	ปานกลาง	4.49	0.66	มาก
2. พื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม	3.21	0.63	ปานกลาง	4.47	0.67	มาก
3. การเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	3.21	0.60	ปานกลาง	4.46	0.67	มาก
4. การสื่อสาร	3.28	0.62	ปานกลาง	4.49	0.68	มาก
5. การประชาสัมพันธ์	3.29	0.61	ปานกลาง	4.48	0.70	มาก
6. การสร้างภาพลักษณ์	3.26	0.62	ปานกลาง	4.45	0.70	มาก
7. การสร้างโอกาส	3.30	0.61	ปานกลาง	4.49	0.70	มาก
ภาพรวม	3.26	0.62	ปานกลาง	4.47	0.68	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาแต่ละเสาหลักพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกเสาหลัก โดยการเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน และการสร้างโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.30$, S.D.=0.63) และ ($\bar{x} = 3.30$, S.D.=0.61) ตามลำดับ รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.29$, S.D.=0.61) ส่วนพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.21$, S.D.=0.63) และ ($\bar{x} = 3.21$, S.D.=0.60) ตามลำดับ

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาแต่ละเสาหลักพบว่า อยู่ในระดับมากทุกเสาหลัก โดยการเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน การสื่อสาร และการสร้างโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.66), ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.68) และ ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.70) ตามลำดับ รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.48$, S.D.=0.70) ส่วนการสร้างภาพลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, S.D.=0.70)

3. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่า PNI ของความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

ภาพรวม	สภาพที่เป็นจริง (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ
1. การเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน	3.30	4.49	0.36	3
2. พื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม	3.21	4.47	0.39	1
3. การเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	3.21	4.46	0.39	1
4. การสื่อสาร	3.28	4.49	0.37	2
5. การประชาสัมพันธ์	3.29	4.48	0.36	3
6. การสร้างภาพลักษณ์	3.26	4.45	0.36	3
7. การสร้างโอกาส	3.30	4.49	0.36	3
ภาพรวม	3.26	4.47	0.37	

จากตาราง 4 พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญ (Priority Needs Index: PNI_{modified}) ของความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่า PNI_{modified} = 0.37 เมื่อพิจารณาแต่ละเสาหลัก พบว่า พื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI_{modified}=0.39) รองลงมา คือ การสื่อสาร (PNI_{modified}=0.37) และการเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน การประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ การสร้างโอกาส (PNI_{modified}=0.36)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา การเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน และการสร้างโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากว่าผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการเรียนการสอน มีการประเมินออกแบบการสอนและปรับปรุงการสอน ส่งเสริมในด้านของเครือข่ายสัญญาณ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต สื่อดิจิทัล สื่อการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังสร้างโอกาสในการเรียนรู้

ทางวิชาชีพและพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอและนำมาแบ่งปันให้แก่บุคลากรและนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึงโอกาสและได้รับประสบการณ์ทางการศึกษาที่ดีที่สุด สอดคล้องกับ มณีรัตน์ สุดเต้ และคณะ (2562, หน้า 345 - 351) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นความสามารถของผู้บริหารในการเรียนรู้เข้าใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้าน ICT สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา โดยมีคุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านไอซีที การบริหารจัดการโครงสร้างส่งเสริมเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ให้กับครูอาจารย์และนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ สนับสนุนสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถด้านไอซีที

2. สภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัล คือ การเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน การสื่อสารและการสร้างโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมามีความต้องการที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาระบบการศึกษาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ต้องการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรให้เข้าถึงเทคโนโลยีที่นักเรียนให้ความสนใจและต้องการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสถานบันครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน ต้องการนำข้อดีของสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยผสมผสานระหว่างการสื่อสารและการเข้าถึงข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ให้เกิดการสื่อสารแบบสองทางและต้องการเป็นผู้สื่อสารที่ดี นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีความต้องการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษารวมถึงประสบการณ์ทางการศึกษาที่ดีที่สุด สอดคล้องกับ ชีวิน อ่อนลออและคณะ (2563, หน้า 108) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับนักบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรคือนักบริหารต้องมีความรู้ความสามารถตามแบบภาวะผู้นำ โดยต้องมีคุณลักษณะ คือ การส่งเสริมการสื่อสารให้กับนักบริหารตามแบบภาวะผู้นำ สร้างสังคมแห่งปัญญาพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ สร้างโอกาสในการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพและก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของอนาคต และสอดคล้องกับ Abdullah (2013, pp. 48188 - 48197) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพยายามและความท้าทายในการปรับปรุงโรงเรียน กรณีศึกษาหลักการใช้เทคโนโลยีสื่อสารข้อมูลดิจิทัล ผลศึกษาพบว่าความสำคัญของคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีคือการใช้การสื่อสารข้อมูลที่เป็นแนวทางในการใช้ ICT ในโรงเรียน และสอดคล้องกับ Lin (2016, p. 137) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำดิจิทัลที่โรงเรียน K12 กับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐมิลลิสซิปปี ผลการศึกษาวิจัยพบว่าเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จของผู้นำดิจิทัลในการบริหารการศึกษาที่ช่วยปรับปรุงการสื่อสารและการทำงานร่วมกันโดยสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการสื่อสารของครูและความร่วมมือของการดำเนินงาน

3. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าด้านพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีค่า PNI_{modified} สูงสุด อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาที่มีความต้องการที่จัดพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมโดยมีความต้องการในการจัดโครงสร้างอาคารเรียนให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงควบคุมปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนมีการสร้างห้องเรียนที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ถึงแม้ว่าทางสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจะมีนโยบายในการส่งเสริมงบประมาณทางการพัฒนาพื้นฐานการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีอยู่แล้วแต่ก็อาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ โดยเฉพาะกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับ Miglena (2019, p. 74) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะ

สำหรับความเป็นผู้นำดิจิทัลข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีเทคโนโลยีสูง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้นำด้านดิจิทัลคือ การสร้างแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเป็นผู้นำในสภาพแวดล้อมดิจิทัล การมีทักษะด้านการบริหารองค์กรที่เพิ่มมากขึ้น และการมีทักษะความสามารถที่ทำให้เป็นผู้นำด้านเครือข่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า พื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม และการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีลำดับความสำคัญเป็นสองอันดับแรก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและสนับสนุนทรัพยากรด้านการจัดพื้นที่การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลให้มีความเพียงพอและตรงต่อความต้องการของสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การเข้าถึงการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน การประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ และการสร้างโอกาสแสดงถึงความต้องการจำเป็นลำดับที่อยู่ที่อยู่ใน 7 องค์ประกอบ แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 4 องค์ประกอบ ก็ยังคงมีความสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาควรให้ความสำคัญในทุกองค์ประกอบตามลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อให้เกิดภาวะผู้นำดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น เพื่อการได้ข้อค้นพบที่สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำดิจิทัล

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ตนเองและนำไปสู่การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

ชีวิน อ่อนละออง และคณะ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารการศึกษา. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*,

10(1), 108 – 116

ชูวงศ์ ฉายาบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิษเนศ พรินติ้ง เซ็นเตอร์.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2541). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. บุรีรัมย์: ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

- มณีรัตน์ สุดเต้ และคณะ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค*: *Journal of MCU Nakhondha*, 7(8), 345 – 351.
- วรารักษ์ แป้นแจ้น. (2559). กลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา คุษภูมินิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมบุญรณ์ ต้นยะ. (2545). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลิตา พุทธระกูล. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตสุขภาพที่ 9. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิมล วังวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Abdullah, W.A. (2013). Designing teaching and learning of malay language through lesson study–based approach. *International Journal of Current Research*, 9(03), 48188 – 48197.
- Herold, D. M. & Fedor, D. B. (2018). *Change the way you lead change*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607 – 610.
- Lin, Z. (2016). The Effectiveness of Digital Leadership at K–12 Schools in Mississippi Regarding Communication and Collaboration During CCRS Implementation. *Journal of Educational Technology Development*: Spring 5 – 2016, p. 137, Southern Mississippi the University of Southern Mississippi.
- Miglana, T. (2019). *Model for Heuristic and AI Planning Strategies – A Path to Leadership in Sector “Telecommunications” in Bulgaria*. <https://www.researchgate.net/publication>.
- Sheninger, E. (2014). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Sheninger, E. & Murray, T. (2017). *Learning transformed: 8 keys to designing tomorrow’s schools, today*. California: United States of America.
- Sheninger, E. (2020). *Digital Leadership: Changing paradigms for changing times*. California: United States of America.
- Wills, M. (1993). *Managing the training process: putting the basic into practice*. London: McGraw–Hill.